

**Opinia o ustawie o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
(druk nr 809)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Wyżej wymieniona ustawa przyjęta przez Sejm w dniu 5 marca 2010 r. wprowadza przejściowo – od dnia ogłoszenia nowelizacji do dnia 31 grudnia 2011 r. złagodzenie wymogów ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, z późn. zm.) w zakresie możliwości otrzymania dwóch świadczeń:

- 1) dodatku z tytułu urodzenia dziecka, który jest dodatkiem do zasiłku rodzinnego,
- 2) jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

Przez ten czas spełnienie przez kobietę w ciąży obowiązku pozostawania przez nią pod opieką lekarską (nie później niż od 10 tygodnia ciąży) może być wykazany nie tylko zaświadczeniem wystawionym przez lekarza, lecz także przez położną, przy czym ma ono potwierdzać jedno (co najmniej) badanie kobiety w okresie ciąży. W dotychczasowym stanie prawnym wymaga się, dla uzyskania w/w świadczeń, potwierdzenia zaświadczeniem lekarskim, udzielenia świadczeń zdrowotnych kobiecie co najmniej raz w każdym trymestrze ciąży. Po dniu 31 grudnia 2011 r. nastąpi powrót do stosowania tych zasad, z tym że honorowane będzie nie tylko zaświadczenie lekarskie, lecz także zaświadczenie wystawione przez położną. Z uzasadnienia projektu wynika, że ustanowienie okresu przejściowego ma służyć przeprowadzeniu kampanii informacyjnej, kładącej nacisk na wagę badań lekarskich od najwcześniejszego okresu ciąży.

Zmiana w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) zapewnia bezpłatne uzyskanie zaświadczenia zarówno lekarskiego, jak i wystawionego przez położną, niezbędnego do uzyskania w/w świadczeń.

Ponadto ustawa wprowadza możliwość zrealizowania prawa do dodatku z tytułu urodzenia dziecka lub jednorazowej zapomogi, przysługujących na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, przez osoby, które nie otrzymały świadczenia z powodu niedopełnienia wymogów ustawy przed wejściem w życie niniejszej nowelizacji (od dnia 1 listopada 2009 r. stosowano jako warunek przyznania uprawnienia do dodatku z tytułu urodzenia dziecka lub jednorazowej zapomogi, pozostawanie przez kobietę w ciąży pod opieką lekarską nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu).

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt ustawy stanowił przedłożenie rządowe, zaopatrzone w klauzulę pilności. Wpłynął do Sejmu w dniu 16 lutego 2010 r. i był rozpatrywany wspólnie przez Komisję Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisję Zdrowia. Na posiedzeniu w dniu 18 lutego br. komisje wniosły jedną poprawkę (zrezygnowano ze wskazania w ustawie dnia 1 listopada 2009 r. jako terminu początkowego nieprzyznania świadczenia). Sejm przyjął ustawę na posiedzeniu w dniu 5 marca 2010 r. w brzmieniu odpowiadającym treści sprawozdania komisji.

III. Uwagi szczegółowe

1. art. 3 i art. 4 ust. 2 – w zakresie nazwy drugiego świadczenia wymienianego w nowelizacji tj. *jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka*.

Terminologia ustawy nowelizującej różni się tutaj od ustawy nowelizowanej. Ustawa nowelizująca posługuje się krótszą nazwą świadczenia - pomijającą zaimek *się*. Jest to zgodne z logiką samej ustawy nowelizowanej, ponieważ *jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia [się] dziecka*, nie przysługuje dziecku, ale jego matce, ojcu, opiekunowi (niefortunnie użyto czasownik z zaimkiem zwrotnym *się*). Jeżeli jednak nowelizacja prostuje błąd, należy dokonać korekty także w tytule rozdziału 2a oraz w ust. 1 ustawy nowelizowanej, aby konsekwentnie stosować terminologię (Zasady techniki prawodawczej wymagają stosowania: tych samych pojęć dla jednakowych określeń - § 10 oraz określeń, które zostały użyte w ustawie podstawowej dla danej dziedziny - § 9), co mieści się w zakresie regulowanej ustawy, jednak wymaga niewielkiego rozszerzenia nowelizacji.

Propozycja poprawek:

1) w art. 1 po pkt 1 się pkt ... w brzmieniu:

"...) tytuł rozdziału 2a otrzymuje brzmienie:

"Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka";

2) w art. 1 w pkt 2 po wyrazach "art. 15b" dodaje się dwukropek, pozostałą treść oznacza się jako lit. b i dodaje się lit. a w brzmieniu:

"a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Z tytułu urodzenia żywego dziecka przyznaje się jednorazową zapomogę w wysokości 1.000 zł na jedno dziecko.";

2. w art. 4 w ust. 1 i 2 użyto określenia z zastrzeżeniem.

Taka technika legislacyjna wprowadza niejednoznaczność dotyczącą rozumienia zawartego tam odesłania do art. 3, tzn. czy ma on stanowić wyjątek, którego się nie stosuje (zasady wskazane w ustawie zawarte w art. 1 stanowią o innych warunkach niż te zawarte w art. 3) czy też chodzi właśnie o uwzględnienie warunków zawartych w art. 3. Jednoznacznie i prawidłowo z punktu widzenia Zasad techniki prawodawczej, zostanie wyrażona intencja prawodawcy w zakresie określenia, które z warunków zawartych w ustawie będą stosowane w przypadku osób, które nie mogły skorzystać ze świadczenia, bo nie przedstawiły stosownego zaświadczenia lub uchybiły terminowi na złożenie wniosku o wypłatę.

Propozycja poprawki:

wariant I:

- w art. 4 w ust. 1 i 2 skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem art. 3 niniejszej ustawy" oraz dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: "Przepis art. 3 stosuje się."

albo

wariant II:

1) w art. 4 w ust. 1 i 2 skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem art. 3 niniejszej ustawy" ;

2) w art. 4 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

"2a. W postępowaniach, o których mowa w ust. 1 i 2, przepis art. 3 stosuje się."

3. w art. 4 w ust. 2 użyto konstrukcji *pozostawiono bez rozpatrzenia [wniosek]*, podczas gdy ustawa nowelizowana stanowi o pozostawieniu bez *rozpoznania*. To ostatnie określenie jest użyte w ustawie nowelizowanej i odnosi się właśnie do sytuacji powstałej na tle

stosowania jej art. 15b ust. 3 tj. pozostawienia bez rozpoznania wniosku złożonego po terminie, (art. 4 ust. 3 ustawy nowelizowanej). Należy jednak używać pojęć jednolicie.

Ponadto ustawa nowelizowana mówi o *pozostawieniu bez rozpoznania wniosku* dotyczącego *jednorazowej zapomogi*, dlatego należałoby użyć liczby pojedynczej, bo chodzi o jedno świadczenie.

Propozycja poprawki:

- w art. 4 w ust. 2 wyrazy "*bez rozpatrzenia wniosek o wypłatę tych świadczeń*" zastępuje się wyrazami "*bez rozpoznania wniosek o dokonanie wypłaty świadczenia*".

Bożena Langner

Główny legislator